

Familie-initiatieven voor wonen met dementie

Het gaat niet goed met de ouderenzorg in Nederland. Dat Hugo Borst nu voor een tweede keer aan de bel trekt dat er te weinig verbetert, onderstreept dat nog eens.

Ik denk dat een belangrijk deel van het probleem ligt bij de instituten die onze zorg organiseren. Financiële sturing, schotten, regels en protocollen ondermijnen het werkplezier en professionaliteit. Dat leggen we ons grotendeels zelf op. Pas als aan al die regels is voldaan, komt de wens van de oudere in beeld. En dan durven we nog te spreken over belevingsgerichte of cliëntgerichte zorg. Het is eerder administratie- of vergoedingsgerichte zorg. Meer geld lost weinig op als de organisatie van het systeem niet deugt.

In de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking was jaren geleden al een revolutie: ouderinitiatieven regelen zelf een woonzorgvoorziening naar hun specifieke visie, vooral een fijne plek om te leven mét persoonlijke zorg volgens eigen voorwaarden. Dan is het een thuis, waar je ook graag een handje toesteeckt. Waar ouders, kinderen en professionals samenwerken. En als je zorgleverancier niet voldoet, zoek je een betere.

In de ouderenzorg komt dit proces niet vanzelf op gang. Omdat familie pas een oplossing zoekt als het thuis echt niet meer gaat. Ze zijn dan al overbelast of overvraagd en zoeken acuut een plek.

In Duitsland zijn vele goede (en ook enkele slechte) voorbeelden te vinden van familie-initiatieven voor ouderen met dementie. Waarom lukt het daar wel? Omdat corporaties en gemeenten dergelijke initiatieven actief ondersteunen. Door te voorzien in passend vastgoed en een grondbeleid waar dergelijke initiatieven voorrang krijgen. En door een moderator te vergoeden die zo'n groep helpt in de initiatieffase en bij conflicten of problemen.

Oog voor persoonlijke geschiedenis, normen en cultuur van onze ouderen is de basis voor passende zorg. Het eerste familie-initiatief in Nederland vanuit de Vernieuwingsagenda van Aedes ondersteund door woningcorporatie Talis, verhuurder WBVG en Zorggroep ZZG, is nu goed op weg naar hun droom: een woongroep voor Indisch-Molukse ouderen met dementie, gerund door de familie. Samen huren, samen zorgen, volgens de eigen cultuur. Langer zelfstandig blijven door onderlinge hulp centraal te stellen en de professionals alleen toe te laten als ze de zorg op jouw voorwaarden kunnen leveren.

Dat geldt ook voor ouderen die hier geboren en getogen zijn. Ze krijgen nu vaak woonzorg die onvoldoende aansluit op hun levenservaringen, normen en waarden. Dat blijkt uit diverse casussen die ik in mijn praktijk als leraar en consulent dementiezorg zie.

Ik voorzie dat er door een groeiend tekort aan verpleeghuisplaatsen nieuwe alternatieven in woonzorg aanstaande zijn. Dit initiatief opent de weg om deze vorm van samen-leven te realiseren. De eigen (familie)regie staat voorop. Dat is niet voor iedereen passend. Maar een welkome aanvulling op het palet.

Eric Schlangen

directeur bij De Mensch opleidingen in dementiezorg, consultant bij HabiPro innovaties in wonen, welzijn en zorg en als adviseur betrokken bij het familie-initiatief, samen met woningcorporatie Talis, verhuurder WBVG en Zorggroep ZZG.

Bron <https://www.platform31.nl> – 18 september 2019